

SUNUŞ

Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks, sosyal bilimlerin farklı alanlarına ait 20 özgün makale ile 8. cildin 3. sayısını siz değerli okurları ve bilim dünyası ile paylaşmaktadır. Yılın bu son sayısında eğitim, edebiyat, tarih, sanat tarihi, sosyoloji, coğrafya, sosyoloji, Türk dili alanlarına ait yazılar yer almıştır. *Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks*'ün bu sayısında yer alan çalışmaların içerikleri şöyledir:

Başlangıcı yaklaşık üç yüz yıl öncesine dayanan sosyolojinin dönemsel olarak toplumda farklı beslenme kaynakları olmuştur. Doç. Dr. İlkey Şahin, makalesinde sosyolojiyi, sosyal acıya seküler ve nesnel açıklamalar geliştiren bir sosyodise olarak ele almıştır. “*Sosyal Acıya’ Sosyolojik Yanıtlar Bir Sosyodise Olarak Sosyoloji*” başlıklı çalışmada; sosyoloji, sosyal acı, sosyodise, teodise, rasyonelleşme kavramları ön plana çıkmaktadır.

Adak ritüelleri inanç sistemine bağlı olarak topluluk hayatında birçok işlevi yerine getirmektedir. Doç. Dr. Ali Selçuk, Tokat-Zile'nin ve Yozgat-Çekerek'in Anşa Bacılı topluluğuna mensup köylerinde gerçekleştirdiği alan araştırmalarına dayalı olarak Anşa Bacılılardaki adak ritüellerinin işlevlerini incelemiştir. “*Anşa Bacılılarda Adak*” adlı çalışmanın sonuçlarına göre Anşa Bacılılarda adak ve lokma sunumlarında bir değiş-tokuşun olduğu, birey ile kutsallık arasında kutsanmış bir hediyeyle karşılıklı bir anlaşmanın olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca bu anlaşma sonunda şükran kurbanının sunulduğu da çalışmada ortaya konulan tespitler arasındadır.

“*Übersetzungskritische Untersuchung Von Phraseologismen Im Sprachenpaar Deutsch-Türkisch Am Beispiel Stefan Zweigs Schachnovelle*” başlığını taşıyan çalışma, Doç. Dr. Mehmet Tahir Öncü ve Yrd. Doç. Dr. Halit Üründü tarafından hazırlanmıştır. Çalışmada, Stefan Zweig'in *Satranç Öyküsü* adlı kitabında yer alan deyimlerin Almancadan Türkçeye nasıl çevrildiği ele alınmaya çalışılmıştır [Nedim Tuğlu (1991), Ayça Sabuncuoğlu (2002) ve Selçuk Ünlü (2015) çevirileri örnekleminde]. İlk önce, deyim çevirisine ve çeviri açısından eleştirel yaklaşıma ilişkin çeviri ilkeleri açıklanmıştır. Daha sonra karşılaştırmalı analiz ile her metinde deyimlerin nasıl tercüme edildiği incelenmiştir.

Kültür, maddi ve manevi değerler bütünü olarak ifade edilir. Bu değerler bütünü ise etkileşime açıktır. Zamanla ve toplumsal ilişkilere bağlı olarak kültürde değişimler olabilmektedir. Kültür üzerine etkisi olan unsurlardan biri de tercüme eserleridir. Osmanlı döneminden itibaren başlayan Batılılaşma anlayışı, yine dönemin edebiyatçılarını Doğu geleneği ile Batı eserlerinden yaptıkları tercüme eserleri arasında bir ikileme bırakmıştır.

Bu ikilem Türk kültürü üzerinde de birçok alanda olumsuz etkiyi beraberinde getirmiştir. Doç. Dr. Aliye Uslu Üstten, “*Kültürlerin Karşılıklı Etkileşimi ve Etkileşim Aracı Olan Tercüme Eserlerinin Türk Kültürü Üzerindeki Etkisi*” başlıklı çalışmasında, tercüme eserlerinin Türk toplumunun sosyal ve kültürel değerlerinde meydana getirdiği değişimleri ele almıştır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretenlerin konuşma öğretimi hakkında sahip oldukları öğretmen bilişlerini ortaya çıkartmak amacıyla yapılan çalışma Doç. Dr. Mehmet Kurudayıoğlu ve Yüksek Lisans Öğrencisi Sena Sapmaz tarafından kaleme alınmıştır. Gazi Üniversitesi TÖMER, Ankara Üniversitesi TÖMER ve bir özel öğretim kurumunda Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten toplam 12 öğretmen ile gerçekleştirilen çalışmada yabancılara Türkçe konuşma öğretimi konusunda öğretmenlerin istenilen düzeyde bir bilişe sahip olmadıkları yönünde sonuca ulaşılmıştır. Çalışma, “*Yabancı Dil Olarak Türkçe Konuşma Öğretimine Dair Öğretmen Bilişleri*” başlığını taşımaktadır.

“*Kayseri Göçmen Uygur Topluluğunda Doğum, Evlenme, Ölümle İlgili İnanç ve Ritüeller*” başlığını taşıyan çalışma Doç. Dr. Kasım Karaman tarafından hazırlanmıştır. Karaman, çalışmasında Doğu Türkistan’dan Afganistan’a, Afganistan’dan da Türkiye’ye göç etmek zorunda kalan ve Kayseri’ye yerleşen Uygur Türklerinin doğum, evlenme, ölümle ilgili inanış ve uygulamalarını değerlendirmiştir. Araştırma verileri mülakat ve katılımlı gözlem teknikleriyle elde edilmiş ve yorumlanmıştır. Veriler ışığında Uygur göçmenlerine ilişkin dikkate değer inanç ve ritüeller tespit edilmiştir.

Doç. Dr. Şükran Dilidüzgün, Arş. Gör. Melda Karagöz ve Öğretmen Şerife Genç’in birlikte hazırladıkları çalışmalarının başlığını “*Türkçe Ders Kitaplarında Yazınsal Metinleri Okuma-Anlama Etkinliklerinin Öğrenciler Üzerindeki Şiddet Etkisi*” oluşturmaktadır. Yazarlar, çalışmalarını Türkçe ders kitaplarındaki okuma-anlama etkinliklerinin öğrencilerin bireysel ve toplumsal gelişmeleri üzerindeki şiddet etkisini belirlemek amacıyla hazırlamıştır. 7. sınıfta öğrenim gören 60 öğrenci ile yapılan araştırmanın sonucunda, ders kitabında yer alan etkinliklerin öğrencilerin yazınsal metinleri anlama ve yorumlama becerilerini geliştirici yeterlikte olmadığı ve öğrencilerin bireysel gelişim haklarına karşı bir şiddet unsuru oluşturdukları saptanmıştır.

Toplumsal yaşam için bir gereklilik olan aynı zamanda toplumdaki düzen ve intizamı sağlayan, toplumdaki huzuru oluşturmada etkili olan itaat kavramı üzerinde durulması gereken önemli kavramlardandır. Doç. Dr. Recep Özkan ve Yrd. Doç. Dr. Bayram Polat, itaat kavramının bu öneminden yola çıkarak “*İtaat Kültürü ve Din*” başlıklı çalışmalarında itaat kavramını İslam, Hristiyanlık, Yahudilik ekseninde ele almışlardır.

“Göç, Kentleşme ve Kentlilik Bilinci: Kırıkkale Örneği” başlıklı çalışmayı Yrd. Doç. Dr. Kâmil Şahin ve Doç. Dr. Mehmet Anık, birlikte hazırlamıştır. Şahin ve Anık’ın hazırlamış oldukları çalışmada, Kırıkkale’de yaşayan lise son ve üniversiteye hazırlık aşamasındaki gençler özelinde kentlilik bilinci araştırılmıştır. 17-25 yaş aralığında yer alan 2000 kişi ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara göre Kırıkkale’de yaşayan gençler arasında kentlilik bilincinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Madencilik sektörü yoksulluğun azaltılmasında istihdam yaratma yoluyla yarar sağlamaktadır. Ancak madencilik sektörünün yaralarının olması yanı sıra çevresel, ekonomik ve toplumun sosyal dokusuna olumsuz etkileri de göz ardı edilemez. Özellikle yasa dışı yollarla iş yapan madencilik sektörünün olumsuz etkileri ise daha fazla derin izler taşımaktadır. Yrd. Doç. Dr. İsmail Kervankıran, Michael Gameli Dziwornu ve Prof. Dr. Kadir Temurçin tarafından hazırlanmış olan makalede, “galamsey” olarak adlandırılan sürdürülebilir kalkınma ve yasadışı altın madenciliği arasındaki ayrılmaz bağlantıya ilişkin bazı bilgiler verilmektedir ve yerel ve ulusal düzeyde siyasi tepki ve süreçlerin etkinliğini incelemektedir. “*Illegal Mining As Threat To Sustainable Development in Ghana: A Political Ecology Approach*” başlıklı İngilizce çalışma, Gana örneğinde sürdürülebilir kalkınma ve politik ekoloji hakkında dikkat çekici bilgiler sunmaktadır.

“*Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Okul Dışı Çevrelerin Kullanımı: Yatılı Çorum Arkeoloji Müzesinde Bir Gün*” başlıklı çalışmayı Yrd. Doç. Dr. Osman Kubilay Gül ve Yüksek Lisans Öğrencisi Eda Yorulmaz birlikte kaleme almıştır. Yazarların, yatılı müze ortamında gerçekleşen öğrenme sürecinin ortaokul öğrencilerinde ne anlam ifade ettiğini ortaya koymak amacıyla yaptıkları çalışma, 18 ortaokul öğrencisiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmada müze ortamında gerçekleşen öğrenme sürecine ilişkin çarpıcı sonuçlara ulaşılmıştır.

Sosyal Bilgiler öğretmeni adaylarının dört yıllık eğitimleri boyunca aldıkları derslere yönelik görüş ve gözlemlerinin incelendiği çalışma, Yrd. Doç. Dr. Deniz Tonga tarafından hazırlanmıştır. “*What Do Teacher Candidates Think About the Teaching Education? The Example of Social Studies Teacher Candidates*” başlıklı İngilizce çalışmanın verileri, 15 Sosyal Bilgiler öğretmeni adayından toplanmıştır. Küçük odak görüşmesi ile toplanan verilerden hareketle, Sosyal Bilgiler öğretmeni adaylarının lisans derslerine karşı olumsuz tutum içinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

I. Balkan Harbi’nden sonra Londra’da dönemin büyük güçlerin büyükelçilerinin katıldığı Süferâ Konferansı düzenlenmiştir. Konferans, 17 Aralık 1912’te İngiliz Bakanı Edward Grey önderliğinde toplanmıştır. Londra’da toplanan bu Büyükelçiler Konferansı’nda İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya, Avusturya ve Rusya başta olmak üzere birçok ülkeyi etkileyen birçok görüşme yapılmıştır. Yrd. Doç. Dr. İhsan Burak Birecikli,

“*Londra Büyükelçiler Konferansında Arnavutluk’un Sınırları Meselesi 1912-1913*” adlı makalesinde, bu Büyükelçiler Konferansı’ndaki görüşmelerde Arnavutluk’un sınırlarının nasıl belirlendiğine dair bilgileri okurlar ile paylaşmıştır.

Yrd. Doç. Dr. Remzi Aydın, “*Ağın Kitabeleri*” başlığını taşıyan çalışmasında, Ağın’daki yirmi üç kitabeyi incelemiştir. Aydın, incelemeleri sonucunda kitabelerin bezemeleri, kitabe metinlerindeki unvan ve lakaplar, banilerin kimliği, mesleği ve sosyal statüleri ile ilgili bilgilere ulaşmıştır.

“*Almanya’da Türkçenin Ana Dili Olarak Öğretimiyle ve Türklerin Türkçe Kullanımlarıyla İlgili Kaynakça Denemesi*” başlıklı çalışma Yrd. Doç. Dr. Beytullah Bekar tarafından kaleme alınmıştır. Bekar, çalışmasında önce Almanya’daki Türk nüfusu hakkında kısa bilgiler vermiş, daha sonra Türk kimliğinin devamı için ana dilinin önemi üzerinde durmuştur. Son olarak Türkiye’de ve Almanya’da konuyla ilgili yapılmış çalışmalar sıralanmıştır.

Sivas ilinde nüfus ve yerleşmelerin yükselti basamaklarına göre dağılışı ile 1990-2015 yılları arasında il nüfusunun yükselti basamaklarına göre gelişiminin ortaya konması amacıyla yapılan çalışma Dr. Abdulkadir Ergün ve Yrd. Doç. Dr. Adnan Doğan Buldur tarafından kaleme alınmıştır. “*Sivas İlinde Yükselti Basamaklarına Göre 1990-2015 Yılları Arasında Nüfus ve Yerleşmelerin Dağılışı ve Değişimi*” başlığı ile sunulan çalışmada, Sivas ilinde nüfus ve yerleşmelerin dağılışı ile yükselti değerleri arasında büyük bir paralellik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Reklamcılıkta reklamı yapılan ürünlerin sadece bir sınıfa değil tüm azınlıklara, etnisitelere, tabakalara veya sosyal gruplara yönelik olarak geniş bir kesime hitap edecek şekilde sunulması önemli bir ilkedir. Bu ilke çok kültürlü yapıya sahip ülkelerde bir kat daha önem arz etmektedir. Yrd. Doç. Dr. İsmail Demirbağ, çok kültürlü yapıya en iyi örnek olabilecek ülkelerden bir olan Almaya örnekleminde iki dilliliğin kullanıldığı reklamları incelemiştir. Demirbağ, çalışmasında reklam metinleri olarak Almanya’daki Türk vatandaşlarına yönelik üretilen gazete reklamlarını ve afişleri kullanmıştır. “*Bir İletişim Stratejisi Olarak Çift Dilliliğin Reklamlarda Kullanımı*” başlığını taşıyan çalışmada önemli bulgulara ulaşılmıştır.

Arş. Gör. Aysel Ahmedova’nın “*Compound And Pseudo-Compound Words in Orkhon Inscriptions*” başlığını taşıyan İngilizce makalesinde, Orhun Yazıtlarındaki birleşik kelimeleri modern Türk dillerindeki birleşik kelimeler ile karşılaştırmıştır. Ahmedova, yaptığı incelemeler neticesinde Orhun Yazıtlarındaki birleşik kelimelerin azlığından hareketle eklemeli dillerin birleşik kelimeler olmadan da işlek bir yapı sergileyebileceğini ifade etmektedir.

Ötümlüleşme, dünya dillerinin bir çoğunda ve Türk dilinde en yaygın şekilde görülen ses olaylarından biridir. Arş. Gör. Veysel İbrahim Karaca tarafından hazırlanan makalede, Türkçenin çağdaş yazı dilleri olan Oğuz grubu, Kıpçak grubu, Kuzeydoğu grubu ve Karluk grubu Türk yazı dillerindeki ötümlüleşme ses olayı nedenleriyle birlikte ele alınarak incelenmiştir. “*Ötümlüleşme Kavramı ve Çağdaş Türk Yazı Dillerinde Ötümlüleşme*” başlığını taşıyan makalede, Türk dillerindeki ötümlüleşme ile ilgili inceleme yapılırken art zamanlı, eş zamanlı ve karşılaştırmalı gramer inceleme teknikleri kullanılmıştır

Doktora Öğrencisi Murat Sayın, “*Köprülüzade el-Hac Hafız Ahmet Paşa'nın H. 1150 / M. 1737 Tarihli Vakfiyesi*” başlıklı çalışmasında Köprülüzade El-Hac Hafız Ahmet Paşa'nın Vakfiyesi'ni incelemiştir. Vakfiye, Köprülüzade el-Hac Ahmet Paşa'nın Üsküdar Kuzguncuk'ta bulunan H. 11 Muharrem 1150 / M. 21 Mayıs 1737'de vakfettiği ve H. 1214 / M. 1800 tarihinde kızı Aliye Hanım tarafından Anadolu Muhasebesine kaydettirilen, Nakkaş Paşa Yalısı ve diğer gayrimenkulleri içermektedir. Sayın, çalışmasında vakfin ve vakıf mülklerinin bu günkü durumu, o dönem vakıf gelirlerinin ne kadar olduğu ve bu gelirin nerelere harcandığı ile ilgili detaylı bilgiler sunmuştur.

Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks'ün 23. sayısını bilim dünyası ile paylaşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Bu duyguyu yaşamamızda katkısı olan okurlarımıza, yazarlarımıza ve hakemlerimize sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz. 15 Nisan 2017 tarihinde, 24. sayımızla siz değerli okurlarımız, bilim ve Türk dünyası ile buluşmak dileğiyle...

Prof. Dr. Necati DEMİR
Editor in Chief